

ПРЕДЛАГАЧИ: Група пратеници

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА
ВРАБОТУВАЊЕТО И ОСИГУРУВАЊЕ ВО СЛУЧАЈ НА НЕВРАБОТЕНОСТ, ПО
СКРАТЕНА ПОСТАПКА

Скопје, декември 2025 година

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
 REPUBLIKA E MAQEDONISE SE VERIUT
 СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА - Скопје
 KUVENDI I REPUBLIKES SE MAQEDONISE SE VERIUT - Shkup

Примено: E prapishar	25. 12. 2025		
Org. E dinn. Njesia. Org.	Spori Numar	Prilog Shtojce	Vrednost Vlere
08	732111		

ДО
 ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОБРАНИЕТО НА
 РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 71 став 1 од Уставот на Република Северна Македонија и членовите 139, 144 и 175 од Деловникот на Собранието на Република Северна Македонија, Ви поднесуваме Предлог на закон за изменување и дополнување на законот за вработувањето и осигурување во случај на невработеност, по скратена постапка.

ПРАТЕНИЦИ:

Моника Трајанова
 Валентина Маревска
 Трација Бакрагеска
 Даниела Хрисилова
 Feride Daxhin
 Мекита Каси-Токмиче
 Valbona Adli-Emini
 Kaltrina Begiri

ВОВЕД

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Со законот за вработувањето и осигурување во случај на невработеност („Службен весник на Република Македонија“ број 37/97, 4/98, 14/99, 25/00, 101/00, 50/01, 25/03, 37/04, 4/05, 50/06, 29/07, 88/07, 102/08, 161/08, 162/08, 50/10, 88/10, 171/10, 51/11, 86/11, 11/12, 80/12, 114/12, 39/14, 44/14, 113/14, 56/15, 129/15, 147/15, 154/15, 27/16, 119/16, 21/18, 113/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 124/19, 103/21, 274/22 и 132/25) се уредуваат прашањата за размена на трудот, правата и обврските на работодавач, невработените лица, други лица кои бараат работа и државата, во врска со вработувањето и осигурување во случај на невработеност и други прашања од значење за вработувањето.

Во мај 2025 година Собранието на Република Северна Македонија го донесе Законот за работно ангажирање на лица, со кој се уредуваат условите за работно ангажирање на лица за вршење на работа од повремена или сезонска природа, како и правата и обврските на ангажираното лица и работодавачот.

Меѓу другите, Законот ги утврдува и правата на работно ангажираното лице остварени по други основи и дефинира дека евидентираното невработено лице кое е работно ангажирано согласно со Законот, не го губи правото на паричен надоместок стекнато по основ на осигурување во случај на невработеност и не се брише од евиденцијата на невработени лица.

Согласно наведеното, потребно е да се изврши усогласување на Законот за вработување и осигурување во случај на невработеност со Законот за работно ангажирање, невработените лица да не ги губат веќе стекнатите права на паричен надомест и да несе бришат од евиденцијата на невработени лица.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОНОТ

Со Предлогот на закон за изменување и дополнување на Законот за вработувањето и осигурување во случај на невработеност се врши усогласување со одредбите од Законот за работно ангажирање на лица („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 104/25)

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОНОТ ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Предлогот на закон за изменување и дополнување на Законот за вработувањето и осигурување во случај на невработеност не предизвикува финансиски импликации врз Буџетот на Република Северна Македонија

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ И НАЧИН НА НИВНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, КАКО И ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

За спроведување на предложениот закон не се потребни дополнителни финансиски средства од Буџетот на Република Северна Македонија.

V. СКРАТЕНА ПОСТАПКА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Согласно член 175 од Деловникот на Собранието на Република Северна Македонија, не се работи за сложен и обемен закон, поради што предлагаме Предлогот на закон за изменување и дополнување на Законот за вработувањето и осигурување во случај на невработеност да се донесе, по скратена постапка.

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ВРАБОТУВАЊЕТО И ОСИГУРУВАЊЕ ВО СЛУЧАЈ НА НЕВРАБОТЕНОСТ

Член 1

Во Законот за вработувањето и осигурување во случај на невработеност („Службен весник на Република Македонија“ број 37/97, 4/98, 14/99, 25/00, 101/00, 50/01, 25/03, 37/04, 4/05, 50/06, 29/07, 88/07, 102/08, 161/08, 162/08, 50/10, 88/10, 171/10, 51/11, 86/11, 11/12, 80/12, 114/12, 39/14, 44/14, 113/14, 56/15, 129/15, 147/15, 154/15, 27/16, 119/16, 21/18, 113/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 124/19, 103/21, 274/22 и 132/25), во членот 53 по ставот 6 се додава нов став 7 кој гласи:

„Невработено лице кое е работно ангажирано согласно со Законот за работно ангажирање на лица, не го губи статусот на невработено лице и не се брише од евиденцијата на невработени лица за времетраењето на работното ангажирање.“.

Член 2

Во член 77 по ставот 2 се додава нов став 3 кој гласи:

„Евидентираното невработено лице кое е ангажирано согласно со Законот за работно ангажирање на лица, не го губи правото на паричен надоместок согласно овој закон и не се брише од евиденцијата на невработени лица.“.

Член 3

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОГOT НА ЗАКОН ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНOT ЗА ВРАБОТУВАЊЕТО И ОСИГУРУВАЊЕ ВО СЛУЧАЈ НА НЕВРАБОТЕНОСТ

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГOT НА ЗАКОНOT

Предлогот на закон за изменување и дополнување Законот за вработувањето и осигурување во случај на невработеност содржи 3 члена. Со членовите 1 и 2 од Предлогот на Законот се врши усогласување со одредбите од Законот за работно ангажирање на лица („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 104/25). Со членот 3 е уредено влегувањето во сила на овој закон.

II. МЕГУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ РЕШЕНИЈАТА НА ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Решенијата содржани во предложените одредби се меѓусебно поврзани и сочинуваат правна целина.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Со предложениот закон се врши усогласување на Законот за вработувањето и осигурување во случај на невработеност со Законот за работно ангажирање на лица (Службен весник на Република Северна Македонија" бр. 104/25), со што ќе се овозможи доследна примена на законските одредби во работите кои се однесуваат на правата кои произлегуваат од осигурување во случај на невработеност.

ТЕКСТ НА ОДРЕДБИТЕ ОД ЗАКОНОТ ЗА ВРАБОТУВАЊЕТО И ОСИГУРУВАЊЕ ВО СЛУЧАЈ НА НЕВРАБОТЕНОСТ КОИ СЕ ИЗМЕНУВААТ

Член 53

Невработено лице, согласно овој закон е лице пријавено во Агенцијата, кое е невработено и активно бара работа, способно е да работи и е подготвено да прифати секако соодветно или погодно вработување што ќе го понуди Агенцијата.

Невработено лице е и странец кој поседува лична работна дозвола за странец до периодот на важноста на истата и странец кој врз основа на склучен меѓународен договор или според принципот на реципроцитет ги исполнува условите за добивање паричен надоместок во случај на невработеност, се додека е корисник на тој надоместок.

Невработено лице е и лице кое е на обука кај работодавач, на курс за образование или на друга обука и за тоа време користи право на паричен надоместок за подготовка за вработување, за времето на користење на паричниот надоместок.

Како невработено лице, во смисла на овој закон не се смета лице кое е:

- во работен однос,
- самовработено,
- сопственик, основач или управител на трговско друштво и друго правно лице или е член на раководен орган, односно овластено лице во трговско друштво и друго правно лице, освен во здруженија и фондации,
- вршител на земјоделска, сточарска или друга дејност,
- вршител на занаетчиска, односно професионална дејност,
- корисник на пензија,
- кое има статус на ученик во средно училиште, редовен студент, стажант и лице кое учествува во образование за возрасни, а е помладо од 26 години,
- кое два пати во текот на две години одбило обука, преквалификација или доквалификација на која ќе го упати Агенцијата,
- кое два пати во текот на две години одбие да се јави или да заснова работен однос кај работодавач кај кого го упатила Агенцијата и
- кое работно е ангажирано или врши дејност, спротивно на законот.

По исклучок од ставот 4 алинеја 3 на овој член, како невработено лице, во смисла на овој закон, се смета лице кое е сопственик, основач или управител на трговско друштво и друго правно лице или е член на раководен орган, односно овластено лице во трговско друштво и друго правно лице, освен во здруженија и фондации, а кое е корисник на гарантирана минимална помош, согласно со прописите од областа на социјалната заштита. Условите од ставот 1 на овој член, невработеното лице е должно да ги исполнува за времето додека е во евиденцијата на невработените лица.

Член 77

Правото на паричен надоместок на невработеното лице му престанува ако:

- заснова работен однос;
- основа трговско друштво, претпријатие или друго правно лице;
- врши занаетчиска или друга професионална дејност;
- одбие да се јави кај работодавач ако е упатен од Агенцијата за засновање работен однос;
- одбие да заснова работен однос кај работодавачот ако го упатила Агенцијата.
- одбие вработување со полно или скратено работно време, кое не е помало од половината од полното работно време, а е соодветно на неговото образование, знаење и можности;
- одбие обука, преквалификација или доквалификација која одговара на неговата стручна подготовка, знаења и способности или по своја вина ја прекине обуката, преквалификацијата или доквалификација;
- исполни услови за стекнување право на пензија или оствари право на пензија;
- невработеното лице од страна на надлежен орган се затекне на работа, е работно ангажирано или врши дејност спротивно на закон;
- ја загуби работната способност со денот на утврдување на изгубената работна способност.
- неоправдано одбие привремено вработување во исклучителни случаи (поплави, земјотреси, неопходно извршување на земјоделски работи и слично) од страна на надлежен орган ко организира акција за отстранување на последиците или за нивно спречување;
- одбие работно ангажирање за вршење на јавни работи;
- одбие вработување на работно место за кое се бара пониска стручна подготовка од неговата, а ако непосредно пред да остане невработен, со своја согласност, работел на такво работно место или изјавил дека прифаќа вработување и на понизок степен на стручна подготовка;
- отпочне издржување на казна затвор, подолго од шест месеци;
- не се јавува во Агенцијата во утврдениот рок;
- не се јави на покана на Агенцијата од неоправдани причини; и
- не ј извести Агенцијата во рок од осум дена за секоја промена која е услов или основа за стекнување, остварување или губење на правото на паричен надоместок.

Осигуреникот ко е вработен со половина од полното работно време согласно со став 1 алинеја 6 на овој член, го задржува правото да биде упатен од страна на Агенцијата на работно место со полно работно време и право на 50 % од паричниот надоместок.